

LÄGESRAPPORTERING OM VILTFÖRVALTNING – september 2018, ver. 2

Detta är en uppdaterad version av lägesrapporten som skickades ut den 17 september och som innehöll ett antal felaktiga formuleringar, som nu är rättade.

Innovativa lösningar hoppas utveckla rovdjursinventeringen

Naturvårdsverket utlyste under våren medel till innovationsinsatser som bidrar till att utveckla arbetsmetoder i fält för att genomföra inventering av varg, lodjur, björn, järv och kungsörn. Intresset har varit stort och 15 ansökningar kom in. Naturvårdsverket har totalt beviljat 980 000 kronor till fem innovationsprojekt som kommer att starta under 2018 och 2019.

Länsstyrelsen i Jönköping och Länsstyrelsen i Jämtland beviljas medel till projekt som ska vidareutveckla arbetet med att använda viltkameror i rovdjursinventeringen. Länsstyrelsen i Dalarna och Idre sameby kommer liksom Länsstyrelsen i Norrbottens län tillsammans med samebyarna Maskaure och Västra Kikkejaure att genomföra projekt som med hjälp av drönare ska försöka utveckla järvinventeringen. Slutligen beviljades Länsstyrelsen i Västerbotten och Länsstyrelsen i Jämtland medel till ett projekt där de i samarbete med Naturhistoriska riksmuseet ska samla in och analysera DNA från järvens spårstämplor i snö.

Projektet kommer att presenteras och redovisas på det årliga nationella inventeringsmötet samt slutrapporteras till Naturvårdsverket.

[Läs pressmeddelandet på naturvårdsverket.se](#)

Kontakt: [Mirja Lindberget](#), 010-698 13 78

Sommarens torka och skogsbränder - effekter på skogens vilt

Många har undrat hur skogens vilda djur har klarat sommarens skogsbränder och det torra vädret. Naturvårdsverket har lämnat en redogörelse till regeringen om förväntade effekter på viltet med anledning av sommarens extremväder.

[Läs hela redogörelsen på naturvårdsverket.se](#)

Kontakt: [Caroline Dickson](#), 010-698 17 10

Nya föreskrifter om användande av fångstredskap

Den 1 augusti 2018 trädde Naturvårdsverkets nya föreskrifter om användande av fångstredskap i kraft. De nya föreskrifterna gör att kraven som ställs är tydligare och mer enhetliga. De innehåller också skärpta krav för att undvika onödigt lidande.

Efter att två felaktigheter upptäckts i föreskrifterna har Naturvårdsverket beslutat om ändringsföreskrifter som trädde i kraft den 1 september 2018.

[Läs nyheten på naturvårdsverket.se](https://naturvardsverket.se)

[Läs ändringsföreskrifterna på naturvårdsverket.se](https://naturvardsverket.se)

Kontakt: [Christer Pettersson](#), 010-698 13 64

Antal lösta jaktkort sjönk igen under 2017/2018

För det femte jaktåret i följd minskade antalet lösta statliga jaktkort. Jaktåret 2017/2018 betalade 283 000 jägare viltvårdsavgiften i Sverige. Det är en minskning med cirka 1500 jägare jämfört med det föregående jaktåret. 255 500 svenska jägare löste avgiften och 27 500 utländska.

Totalt antal lösta statliga jaktkort de senaste 6 jaktåren:

Jaktår	Antal statliga jaktkort
2017-2018	282 971
2016-2017	284 414
2015-2016	286 617
2014-2015	290 356
2013-2014	293 845
2012-2013	299 599

Kontakt: [Daniel Bladh](#), 010-698 16 95

Övervakning av Chronic wasting disease hos hjorddjur

Avmagringssjuka, eller Chronic wasting disease (CWD), påvisades i Norge på vildren 2016 och därefter också på älg och kronhjort. Under våren 2018 hittades en älg med sjukdomen även i Finland.

Naturvårdsverket arbetar tillsammans med SVA och Jordbruksverket med en beredskapsplan för hur man i Sverige ska agera vid eventuellt påvisande av CWD. Eftersom hjorddjur rör sig över landsgränsen mellan Norge och Sverige är det inte osannolikt att smittan också kan finnas i Sverige. Hittills har övervakningen i Sverige varit begränsad. Efter de konstaterade fallen av CWD i Norge har EU beslutat om övervakning i länder som har populationer av ren och älg, däribland Sverige. Provtagning och en mer omfattande övervakning kommer att starta i höst.

Då sjukdomen är väldigt komplex av sin natur kommer det att vara svårt att ge raka besked om exakta åtgärder om sjukdomen påträffas i Sverige. En ny handläggare har anställts på Naturvårdsverket för att arbeta med frågor rörande CWD.

[Läs mer på naturvårdsverket.se](https://naturvardsverket.se)

Kontakt [Anna Malmsten](#), 010-698 16 64

Tyck till om rovdjursinventeringssystemet och Rovbase

Arbetet med att utvärdera inventeringssystemet för stora rovdjur fortsätter enligt plan. Intervjuer med de flesta inventeringsansvariga, fältpersonal och inventeringssamordnare hos Svenska Jägareförbundet gjorts och nu är det dags för intervjuer med inventeringssamordnare i samebyar.

Den riktade webbenkäten angående Rovbase har också genomförts och analys av resultaten har påbörjats. Genomgående för dessa två undersökningar är att svarsfrekvensen har varierat mellan olika grupper och att den har varit relativt låg.

Naturvårdsverket kommer inom kort att skicka ut länkar till webbenkäter om rovdjursinventeringssystemet och Rovbase till alla länsstyrelser inventeringspersonal som inte har deltagit tidigare. Det innebär att ett större antal personer får möjlighet att tycka till om inventeringssystemet och Rovbase.

Den del av utvärderingen som handlar om förtroende för inventeringsresultaten och de utförande myndigheterna kommer att genomföras vid Sveriges Lantbruksuniversitet tillsammans med Umeå universitet.

Kontakt: [Jens Andersson](#), 010-698 12 00

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) nationell koordinator för fjällrävsinventering

Naturvårdsverket har utsett Naturhistoriska riksmuseet till nationell koordinator för fjällrävsinventering i Sverige. Riksmuseet kommer även att göra de DNA-analyser som inventeringen behöver. Regionalt utförs arbetet i fält av länsstyrelsens personal parallellt med den övervakning som bedrivs inom Interreg-projekten Felles Fjellrev syd och nord.

Från och med i år inventeras fjällräv enligt gemensam inventeringsmetodik med Norge. Arbetet ligger i linje med den avsiktsförklaring som tecknades mellan statssekreterarna i Sverige och Norge 2015 om en koordinerad förvaltning av den gemensamma skandinaviska fjällrävspopulationen.

Inventeringen består av både vinter- och sommarkontroller av lyor. Under vinterkontrollerna dokumenteras aktivitet vid kända lyeplatser som sedan besöks under sommaren för att registrera eventuell föryngring. Inventeringsresultatet för den skandinaviska fjällrävspopulationen kommer att publiceras i december.

[Läs mer på Naturvårdsverkets webbplats](#)

Kontakt:

Naturhistoriska: Riksmuseet [Johan Wallén](#), 08-519 54 174

Naturvårdsverket: [Mirja Lindberget](#), 010-698 13 78

Naturvårdsverkets viltforskning citeras mycket

2017-2018 utvärderas viltforskningen som Naturvårdsverket finansierat genom Viltvårdsfonden åren 2003-2014. En bibliometrisk utvärdering

(citeringsanalys) visar till exempel att den naturvetenskapliga rovdjursforskningen citerats 66 procent mer än genomsnittet för publicerade artiklar inom samma vetenskapliga discipliner. Rapportförfattaren drar bland annat slutsatserna att god utväxling fås på insatta resurser, att Viltforskningskommittén gjort ett 100-200 procent bättre urval än ett slumpmässigt urval bland de aktiva forskarna, och att det skett en jämställd fördelning av forskningsmedel mellan kvinnor och män som har sökt.

Som en del av utvärderingen har Naturvårdsverket även genomfört en webbaserad enkätundersökning om viltforskningen i Sverige. Syftet med enkäten var att få en bild av i vilken grad den finansierade forskningen gett relevant kunskap till stöd för en hållbar förvaltning av vilt i Sverige, om den kommunicerats på bra sätt samt vad som eventuellt saknas. En av slutsatserna från enkäten, som besvarades av drygt 430 respondenter, är att tillgängliggörandet och spridandet av forskningsresultaten behöver förbättras.

[Läs bibliometri-rapporten på naturvårdsverket.se](#)

[Läs webb-enkät rapporten på naturvårdsverket.se](#)

Kontakt: [Per Sjögren-Gulve](#), 010-698 14 46 och [Anders Lundvall](#), 010-698 12 27

Avvägningar mellan ekosystemtjänster

International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA) i Österrike har beviljats medel från Naturvårdsverket till ett pilotprojekt för att analysera avvägningar mellan olika ekosystemtjänster. Pilotstudien som pågår under 2018 kommer i första hand analysera skogsbruk i förhållande till tätheten av älg och deras konsekvenser på biodiversitet och trafikolyckor. Studien förväntas på sikt ge ett användbart verktyg för att prognosticera framtidsscenarioer som kan ligga till grund för beslut och diskussioner mellan olika intressen. Projektet genomförs i samarbete med Skogsstyrelsen.

IIASA är ett internationellt vetenskapligt institut i Österrike som finansieras genom sina 24 medlemsländer där Sverige årligen bidrar med 7 miljoner kronor genom forskningsrådet Formas.

Kontakt [Mirja Lindberget](#), 010-698 13 78

Extra medel till Sveriges samebyar för arbete med rovdjursinventering

Naturvårdsverket har beslutat att bidra med en miljon kronor till landets samebyar för arbete med rovdjursinventering även i år. Bidraget har lämnats till Sametinget som administrerar utbetalningen till samebyarna under 2018. Resultatet av inventeringen är viktigt för uppföljning av nationella och regionala mål för rovdjursstammarnas status och utveckling samt ligger grund för ersättning till samebyarna för rovdjursförekomst.

Kontakt [Mirja Lindberget](#), 010-698 13 78

Nya föreskrifter om bidrag och ersättningar för viltskador

Naturvårdsverket har beslutat om nya föreskrifter om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2018:5). Föreskrifterna ersätter Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:16) om bidrag och ersättningar för viltskador enligt 11 och 12 §§ viltskadeförordningen (2001:724).

Det huvudsakliga syftet med föreskrifterna är att anpassa regelverket till EU:s regler om statsstöd avseende företag inom jordbruksområdet. De nya föreskrifterna innehåller bland annat möjligheten för företag verksamma inom primär jordbruksproduktion (lantbrukare) att ansöka om bidrag för att underhålla rovdjursavvisande stängsel och kostnader för förebyggande åtgärder i samband med rovdjursangrepp. Föreskrifterna trädde ikraft 1 augusti och kan i vissa fall tillämpas på tidigare ansökningar som kommit in efter 1 januari.

[Läs hela nyheten på naturvårdsverket.se](#)

Kontakt: [Per Risberg](#), handläggare, 010-698 17 34

Viltforskningsdagarna 27-28 september i Umeå

Ta del av det senaste inom viltforskning och träffa en rad forskare som talar om viltövervakning, förvaltning av klövvilt och mycket annat.

Viltforskningsdagarna 2018 äger rum i Umeå 27-28 september och sista dagen att anmäla sig är 17 september. En programpunkt handlar om det långvariga nordiska forskningsarbetet Skandinaviska björnprojektet, där vi får ta del av projektet från starten. En annan punkt har rubriken Viltet och ekonomin, om ekosystemtjänster och kostnader. För att ge deltagarna möjlighet att ta del av så mycket forskning som möjligt ägnas en del av dagen åt "speed dejting" – passa på att sitta ner en stund med en forskare som berättar om ett aktuellt projekt och gärna svarar på frågor. Det handlar om stora fåglar, jaktetik och mycket annat. Dag två ägnas åt en spännande exkursion i Västerbotten. Ett tema är viltövervakning, inte minst möjligheter och utmaningar med viltkameror.

Viltforskningsdagarna riktar sig till medarbetare och chefer som arbetar med viltfrågor på myndigheter och organisationer samt till forskare inom området.

Väl mött i Umeå!

[Program och anmälan](#)

Kontakt: Elin Viksten, 010-698 10 07

Viltförvaltkonferensen den 13-15 november i Stockholm

Nu är kan du anmäla dig till Viltförvaltningskonferensen i november. Årets konferens har ett övergripande tema om viltskador och hur viltet påverkas av olika händelser. Forskningen är en viktig del i konferensen liksom att tillämpa kunskapen i förvaltningen. Vi hoppas att vi får forskarrepresentation några av dagarna och flera intressanta föreläsningar där nya och pågående projekt presenteras. Viltförvaltkonferensen

arrangeras av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna och är riktad till länsstyrelser och andra myndigheter som arbetar med viltfrågor.

[Program och anmälan](#)

Kontakt: [Lotta Lagerberg](#), 010-698 15 44

Innehållet i lägesrapporteringen utgår från Naturvårdsverkets uppdrag och roll. Även relevant information från andra statliga myndigheter kan omnämnas i Lägesrapporten. Ansvariga för innehållet i rapporten denna gång är Gunilla Ewing Skotnicka, biträdande avdelningschef för Naturavdelningen och Erik Thalín, redaktör.

Lägesrapporten sänds ut personer på nedanstående sändlista. De som inte finns på sändlistan kan prenumerera på Lägesrapporten via RSS-funktionen på webbsidan där alla lägesrapporter ligger:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Viltforvaltning/Lagesrapport-viltforvaltning/>

Sändlista:

Länsstyrelsernas sändlistor för landshövdingar, miljövarddirektörer, rovdjurschefer, rovdjurshandläggare, jakthandläggare och kommunikationschefer. Nationella Rovdjursrådet, Storfågelforum, Naturvårdsverkets Insynsråd, Viltskadecenter, berörda chefer vid Jordbruksverket, Statens Veterinärmedicinska anstalt, Skogsstyrelsen, Miljö- och energidepartementet och Näringsdepartementet (stabschefer, presschefer, informationschefer, handläggare).